

tighed, som man der giver en vis Klasse af Borgere, og det er netop dette, som Grundlovens § 92 ikke vil have. — Der er endnu et Punkt, jeg vil omtale, fordi det saa ofte og uden Nytte har været omtalt, nemlig den endelige Tilintetgjørelse af den Form, hvorunder visse Midler staae i Finantsloven som separate Fonds. Der har jo tidligere været flere separate Fonds, som nu ere blevne inddragne, og der har været andre, som ikke engang indenfor Linien have været optagne i Finantsloven, men som nu ere det. Men der staaer endnu betydelige Midler tilbage, som paa denne Maade komme til at see ud, som om de ikke vare rette Statsmidler, og hvorfor man ogsaa seer den Besynderlighed i den Oversigt, som er givet os af Finantsministeren, at der blandt Statens Indtægter regnes et Tilskud af 10,000 Rd. fra Soro Academi til Landbohøjskolen. Dette er ikke Andet end en forældet Posteringsmaade, som man dog engang maa see at blive af med. Jeg skal i den Henseende henvise de ærede Medlemmer til et interessant Foredrag, som er blevet holdt af det ærede Medlem (Fenger), der i flere Aar har været Ordfører for Finantsudvalget her i Thinget. Han holdt i den første Session, i 1850, et i mange Henseender interessant Foredrag, som navnlig behandlede dette Punkt, og deraf skal jeg med den høitærede Formands Tilladelse oplæse nogle faa Linier, fordi de ere saa træffende, og fordi de tillige give Nøglen til, hvorfor det er saa vanskeligt at blive af med disse separate Fonds. Disse Bemærkninger findes i Folkethingstidenden for første Samling, Spalte 661—62, og jeg skal kun fremdrage ganske enkelte Punkter, for ikke at opholde det ærede Thing længere end høist nødvendigt. Det ærede Medlem siger der: „De separate Fonds ere saadanne Capitaler, som ere henlagte til særegne Statsviemeds Opnaaelse, og de skrive sig fra en Tid, da der saa godt som ingen Finantsklasse var i Riget, men, naar Kongen vilde lønne en Embedsmand, da anviste han ham et Lehn, og naar han vilde grundlægge et Institut, da enten anviste han dette visse Indtægter af Fordebøgerne eller af Soldintraderne osv.; derved kom altsaa Statens Finantser til at be-

staae af en Samling Instituter, der vare i meget høi Grad uafhængige af hinanden.“ Nu gaaer han videre og siger, at dette senere forandrede sig, idet man kom til at indsee „at der paa denne Maade bortkastedes en stor Mængde Penge, som bedre kunde have været anvendte, og at den Concentration af Kræfterne, som er nødvendig, naar Statens Formaal skal opnaaes, kun ved en samlet Finantsbestyrelse kan bringes tilveie.“ Man har derfor centraliseret, siger han, og er gaaet videre frem; men nu kommer den store Hindring, der her er i veien for at blive færdig med disse separate Fonds. Det hedder herom: „Man har derfor centraliseret og inddraget disse separate Fonds efter bedste Evne, men derved, at de have bestaaet saalænge, har der udviklet sig hos de Medlemmer af Embedsstanden, som havde med dem at gøre, en særlig Forkjærlighed for dem, og de have nødtig givet Slip paa dem; derfor holdt det ofte meget haardt at faae dem inddragne“. Dette troer jeg er Nøglen til Vanstelsighederne, vi have ved at blive af med denne besynderlige gamle Form for Indtægter, som nu findes i Finantsloven i Skikkelse af separate Fonds. Han siger, at Kong Christian den 8de gjorde et Skridt i denne Retning, men han havde ikke Evne til at sætte det igjennem, thi der var saa megen Modstand derimod, og efter min Erfaring gennem den Række af Aar, vi have haft Rigsdagen, har det omtrent været den samme Magt og Myndighed, som var i veien i Christian den 8des Levetid, der har været os til Hinder, naar vi have gjort Forslag til at faae disse separate Fonds omformede. Jeg finder i det samme Foredrag en Udtalelse af det ærede Medlem, angaaende hvilke særlige Fonds der kunde indtages, og hvilke der ikke burde indtages under den almindelige Activmasse. I den Henseende bemærker han, at det er en Selvfølge, at hvad der er stiftet ved private Gaver, maa man lade staae urørt; det vilde være uretfærdigt, om Staten vilde bemægtige sig det eller give sig til at omforme det efter Nutidens Hensyn, da det har været Private, som have haft uindskrænket Myndighed over disse Midler, der have givet dem en Bestemmelse, som maaskee ikke smager Nutiden. Deri vil jeg give